

BRASSÓI UJLAP

Szerkesztőség: Kolostor-utca 23 sz.
Telefon 110.

Társadalmi napilap.
Felelős szerkesztő: Kőlcze Károly dr.
Szerkesztő: Buszek Béla.

Előfizetési árak:
1 óra házhoz hordva 60 fill.
Vidékre postán küldve 1 K.
Egyes szám ára 2 fillér.

A magyar nő hivatása az iparpártolás terén. V.

A történelem számos lapja tanúsítja, hogy a magyar nő is tud komoly célokért lelkesedni és küzdeni. Ha voltak egri nők, ha volt Szécsi Máriánk, Zrinyi Ilonánk, úgy kétségtelen, hogy a mai magyar nő is rátermett arra, hogy a jelenkor nagy gazdasági harcaiból kivegye részét. A mai és a jövőbeli harcokat nem a fegyverek dicsősége dönti el, hanem az iparfejlesztése körüli küzdelem. Ennek a küzdelemnek egyik leghatályosabb fegyvere: az iparpártolás, nem szavakkal, hanem tettekkel. Ezt a fegyvert pedig elsősorban a magyar nő villogtathatja.

Szervezkedjünk, létesüljön minden városban és nagyobb községben a nőegyesületek keretében iparpártoló-bizottság, amely lelkes agitációt fejtsen ki; ahol nincsen nőegyesület, ott önállóan kell szervezni külön iparpártoló bizottságot, amelynek tagja legyen minden magyarnő: szegény és gazdag, iparos, kereskedő, hivatalnok, tanító, munkás, földmives neje egyaránt.

E bizottság minden tagja fogadja meg, hogy házának, lakásának ajtaja vámsorompó lesz, amelyen csak a magyar árut enged be.

Ne hirdessenek ezek a bizottságok bojkottot, mert annak ma még nálunk semmi célja nincs. Egyes politikai pártok a közelmúlt hónapokban kezdeményeztek ugyan ilyen irányú akciót, de bojkottal eredményt érni nem lehet. Ezzel csak oktalanul ingereljük a külföldi versenyt, s megtorló intézkedésre adunk alkalmat. Aztán meg mi értelme van annak, hogy az osztrák árut bojkottáljuk azért, hogy németországi vagy angol áru kerüljön hozzánk? Védjük mi csak meg a sajátunkat, ilyen módon

fejlesztjük iparunkat s szolgáljuk a nagy célt.

Ismétellem, nagyon fontos, hogy kivétel nélkül minden magyar nőt belevonjuk ebbe a mozgalomba. Különösen kisebb városokban és falu helyeken lehet nagy eredményeket elérni. Százegzerszámra kellene a legkisebb faluban — a nemzetiségi vidékeken is az illető nemzetiség nyelvén — népszerű agitációs felszólításokat szétosztani, amelyekben ki van emelve az iparpártolás jelentősége. Valláskülönbség nélkül minden pap prédikációjának állandó témája legyen az iparpártolás. Ki kell fejteni a magyar földműves, a magyar munkás előtt, hogy csak magyar árut fog venni, nem lesz annyi szegény ember, nem kell Amerikába vándorolni, mert „Amerika” lesz itt is.

Fontos, hogy az iparosokat és kereskedőket is belevonjuk ezekbe az iparpártoló-bizottságokba, hogy ők is tisztában legyenek a mozgalom irányával és a hölgyközönség kívánságaival s lássák, hogy nemcsak szalmaláng ez a felbuzdulás, hanem immár komoly elhatározás; lássák, hogy már nincs szükség arra, hogy a magyar gyártmányú nőikalapba fenn sem álló párisi cég nevét ragasszák be. Ha a kereskedő látni fogja, hogy mindenki magyar árut igényel, magyar cikkeket is fog tartani, mert a kereskedő mindig alkalmazkodik a közönség igényeihez.

Teremtsenek a magyar hölgyek magyar divatot, ismertessék meg azt az iparossal és kereskedővel; bocsásanak mintát rendelkezésükre. Karolják fel a csetneki, halasi csipkét, a magyar művészi ipart. Itt is a jobb módú hölgyek járjanak elől, mert ha ők bizonyos divatot fognak teremteni, a kevésbé vagyonos osztály is követni fogja őket. Ha az osztrákok a párisi és londoni divat mellett önérzetesen hivatkoznak a bécsi chic-re, a bécsi bluzokra, miért nem teremthet-

nénk mi magyar chic-et!

Leányaink kelengyjét hazai cikkekből állítsuk elő.

Kedveltessük meg leányainkkal a kereskedő és iparos embert is s ne csak a diplomás embert becstüljük meg. Szálljunk szembe az e téren fennálló kishitűséggel, lekicsinyléssel. Neveljünk gyermekeinkbe oly szellemet, hogy érzékük legyen a gazdasági kérdések iránt is.

Ragadjunk meg minden alkalmat a honi ipar pártolására. Így például a most küszöbön levő téli szegény gyermekfelruháshoz csakis honi kelmét használjunk.

Ilyen célokért kell küzdeniök a magyar nőknek. Kötelességük is ezt a harcot megvívniök. Rajta tehát magyar nők, asszonykatonák, fogjatok fegyvert, az iparpártolás fegyverét; álljatok csatasorba, mutassátok meg, hogy vannak még egri nők, Szécsi Máriák, Zrinyi Ilonák; vivjék meg a semes harcot, melynek célja a nemzeti jólétnek és kulturának, az ország gazdasági függetlenségének kivívása; ne csüggedjünk csak kitartás és ismét a magyaré lesz a hazánk!

A magyar nyelv.

Irtta: X.

II.

E hazának minden fia sohasem végzett, s kivétel nélkül minden szülőtte sohasem fog végezni felsőbb tanintézetet.

Kereskedőink és iparosaink közt nem kevés ugyan azoknak a száma, kik valamelyik középiskola négy alsóbb osztályát elvégezték, vagy ezzel egyenlő értékű bizonyítványok tulajdonosai; de ez nem elég szilárd alap ahhoz, hogy régi idők nagyjainak idegen nyelven ránk maradt szólamaikat csak úgy futtában megértsék!

Kis birtokosaink s azoknak fiai kevés kivétellel csak az elemi népiskola 4—6 osztályát látogatták. Ezeknek ha nem is tulnyomó része, de tekintélyes hányada manapság szivesen foglalkozik a hírlapok hasábjain levő betűsorokkal; de egy közbe tett latin, vagy más idegen szó, vagy mondat miatt a máskülönben értékes és tanulsá-

gos hírlapi cikket meg nem érti, s így vajmi kevés ragad abból az olvasóra, vagyis gátolja annak népszerűsítő hatását.

Tanfériaink tanári gyűléseken és hírlapi cikk keretében több ízben hangoztatták a középiskolákban elő írt tananyag új alapra fektetésének szükségét oly formán, hogy a négy alsóbb osztály egységes legyen; az ötödiktől kezdve a mindennapi élet követelményeinek megfelelően s tekintettel az élet pályák irányára, különböző tanszékek volnaának létesítendőek, úgy, hogy az ifjaknak az a hányada, aki nem óhajt latin vagy görög szakra készülni, ne legyen kénytelen évek hosszú során át holt nyelvet magolni. Ellenben ehelyett más irányu, választott pályájának megfelelő kiképzésben részesüljön.

Ez a terv sem céloz voltaképpen egyebet, mint megakadályozni a holt nyelvnek a magyar nyelv rovására történő és növekvő térfoglalását, s utóbbi részére biztosítani azt a fokot, mely e hazában méltán megilleti.

Hellyel — közzel hallani lehet, hogy egyes kifejezések alkalmával kénytelenek vagyunk idegen szótárakat igénybe venni, mert a miénk itt-ott hézagos s nem nyújt eléggé tág teret egyes tárgyak vagy esetek kellő megvilágítására.

Dehogy nem!

És ha mégis találkozunk ilyen hézaggal, mi a teendőnk?

A magyar nemzet sem uralta örökké azt a földet, melyet ma hazájának nevez.

Műveltsége sem állott a honfoglalás előtt a mai fokon, hanem a folytonos csiszolás emelte oda. Van Tudományos Akadémiánk, s a beálló szükségnek megfelelően kibővíti szótárunkat.

Ne keressük műveltségünk fáklyáját kihalt nemzetek sok ezer szavainak tömkelegében, hanem igyekezzünk az önmagunk és fajunk iránti szeretet tüzét felgyújtani s élesíteni azáltal, hogy beszéljünk „magyarul” . . .

E szerep leginkább megilletné a magyar érzelmű napilapokat. Ezek hihetnének el legtöbb eredmény reményében a nép megfelelő rétegeiben Széchenyi igényének magvát, melyből szinte észrevétlenül nyilvánának ki a gyökeres magyarosodás virágai.

Kövessük Széchenyi ujját, s akkor fog a fajunk iránti szeretet fája bimbót hajtani — ujját.

Schreiber Ed.

vegyes élelmicikkel kereskedő
Brassó, Hirschert 18 sz.

ajánl elsörendü szalámit, son á szalonát, legizlésebb felvágottat, tormás virslit és mindenféle sajtot, turót és vaját.

Naponta posta és vasuti
szétküldések.

Hirdetéseket felvesz, a kiadóhivatal.

**Keresztény munkások!
Népszövetségi tagok!
Kisiparosok! Kiszgazdák!**

Október hó 1-én (vasárnap) d.
u. 2 óraker

Nagygyűlést tartunk

a róm. kath. elemi iskola rajztermében (Kolostor-utca 29 szám), mely alkalommal Székely János budapesti kiküldött tart beszédet.

Keresztény munkások! Népszövetségi tagok! Kisiparosok! Kiszgazdák!

Jelenjünk meg mindnyájan saját érdekeinkben, mert csak összetartásunk által vihetjük diadalra zászlónkat, amelyen „Isten, Haza és Munka” szeregett jelszavunk van fel írva!

A Ker. Szoc. Egyesület
Vezetősége.

Hirek.

Brassó, 1911. szept. 30.

Istentisztelet sorrendje.

Pünkösd után a XVII. vasárnap.
A plebánia templomban szent misék: 6, 7, 8, 9, fél 12 ó., D. e. 10 ó. szent beszéd, énekes szent mise. Délután 5. ó. keresztény tanítás, litánia áldással.

Szent János templomban. Szent misék; 7, fél 9 ó., D. e. 10 óraker szent beszéd, énekes szent mise. D. u. 3 ó. litánia áldással.

Nővérek kápolnájában. Szent misék: 7. és 9 ó., Délután 4 ó. litánia áldással, szent beszéd cselédotthon tagjainak.

Napirend. Vasárnap délelött 10 ó. a fiuiskola rajztermében egyházközségi közgyűlés. Délután 2 ó. ugyanott keresztény szociális munkások gyűlése.

Népszövetségi tagok figyelmébe. A vasárnap délután 2 ó., a rajzteremben tartandó munkások gyűlésére, ha csak lehet teljes számu megjelenést kér az igazgatóság.

Vasárnap este 5 ó. kezdődnek a sz. olvasó ájtatosságok. Hétköznapokon este fél 7 ó. tartják ezeket a plebánia templomban.

Személyi hír. S. M. Sylvána nővér a helyb. szent ferencendi nővérek zárdájának egyik vasszorgalmu tagja, Lourdesbe utazott

Áthelyezés. Csathó Ferenc türkösi plebánost saját kérésére Pálfalvára helyezték. A távozó plebánosban az esperesi kerület egy páratlan, szorgalmas, takarékos és rendszertető papot vesztett el. Türkösi és Hétfalu pedig gondos, az egyházat reidben tartó vasakaratu plebánost.

Hadsereg köréből. A m. kir. honvédelmi miniszter rendeletével Kubicza Elemér cs. és kir. 52 gyalogezredbeli tartalékos hadapróda honvédség tényleges állományába és a brassói 24 honvéd gyalogezredhez való áthelyezés mellett gazdasági tiszteltyettesé neveztetett ki.

Uj törvény. A hivatalos lap mai száma közli az 1911 évi XX törvénycikk a hadrakeli seregek sebesültyjei és betegeti sorsának javítása végett Genfben kötött egyezménynek becikkelyezésére. Szentesítés nyert 1911 év szept. 14-én.

Szent olvasó ájtatosság. Október hó elsején kezdődnek a szent rózsafüzér ájtatosságok. A plebánia templomban az ájtatosságokat hétköznapokon este fél 7 óraker tartják, vasárnap és ünneppnapokon pedig délután 5 óraker. A barátok templomában az ájtatosságok min dig délután 5 óraker lesznek.

A katonazenekar simphonikus hangversenye. A brassói 2. gyalogezred zenekara ma este 8 óraker — erről már megemlékeztünk — Phleps-Ott Viktoria és Richter Pál zenetanár közreműködésével simphonikus hangversenyt rendez a Vigadóban. Jegyek előre válthatók Hiemesch Vilmos buzasori könyvkereskedésében.

Cséplés közben. Moarkes Cerstea tegnap délelött Derestyében vele együtt dolgozó Csegő Imre türkösi lakatossággeddel összeszóllalkozott amelynek az lett a következménye, hogy Csegő egy vasvillával Moarkesre támadt és fején szurta. Sulyos sebével a brassói közkörházba szállították.

A házi betegápoló intézményt, mint már teljesen reidben és a közönség rendelkezésére álló intézményt, olvasóink figyelmébe ajánljunk. Ápoló testvért mindenkor kaphat. Bejelentést erre elfogad a plebánia és a betegápoló testvérek otthona (bolonyai r. k. temető.)

Ehrlich tanár rákszeruma, Ehrlich Pál frankfurti egyetemi tanár, a salvarsan föltalálója, most egy rákgyógyító szerumnak az előállításán dolgozik, amely munkájában egész sereg kitünő orvos támogatja. Az uj szerrel pozitív eredményeket ugyan még nem értek el, de az, amit a beavatottak Ehrlich szerétől várnak, szenzációsnak ígérkezik, mert a rákbetegség lényegét és terapiáját egészen uj világításba helyezi. Ehrlich tanár ezenfelül a vérbaj gyögmódjának a tökéletesítésén is dolgozik és olyan eredményeket ért el a javított salvarsannal, amelyekről a szakértők a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak.

A cukorkartel meghosszabbítása. A magyar cukorfinomítók képviselői megállapodtak abban, hogy az idén lejárok kartelt egy évre, 1912 december végéig meghosszabbítják. A kartel föltételei nem változtak és ugyancsak változatlanok maradtak az osztrák finomítókkal a surtaxamentes cukor egy bizonyos részének Ausztriából Magyarországba való belépéséről szóló föltételek. Minthogy Ausztriában a kartel ha évig marad érvényben, a magyar gyára

egy része is ennyi időre szerette volna a megállapodásokat, de erre nézve egyelőre nem tudtak megegyezni. A jövő hónapban azonban újabb tárgyalások indulnak majd meg, hogy a magyar kartel lejárata összeessék az osztrákéval. A kartelhez a nagybecskereki és baranyavári új cukorgyárak is csatlakoztak, amelyek az idén fogják az üzemet megkezdeni. Az októberi liberális holnap-holnaputánra várható változatlan árák mellett.

Tarcsi Pál elvállal mindennemű BUTORCSOMAGOLÁST.

Tudakozódni lehet Kapu-utca 72 sz.

Bucusz előadás a Szinházban.

Három hónap megannyi izzó színházi estének végső accordjai, tegnap hangzottak el a Dalsarnokban telt nézőtér előtt. A Vera Violetta a Bucusz el a Komjáthy színtársulatának operette-együttese. Ünneplő, lelkes közönség mulatta végig a tegnapi darabot s élvezte a finom, rytmikus zenére beállított énekszámait és bájosan kecses táncait a cimszerp művésztől ihletett creálójának Hornyay Jancsikának. Az elementáris erővel meg megújuló ováció, folytonos ismétlésre készítette a Magyar Színpad rendezte kedvenc verseny győztes Jancsikáját, akinek — az első felvonás végén — a közönség bensőséges ünneplése közben, átnyújtották a Magyar Színpad ajándékait: egy remekmű ezüst ékszerdobozt és egy hatalmas virágkosarat, szalagján a következő felirással: a kedvenc verseny győztesének, a közönség dédelgetett Jancsikájának. Tisztelői is pompás virágcsokrokkal bu-

csuztak a mindig sikerek központjában álló művésznőtől. Sok tapsban volt része a férfi kedvencnek: Tihanyi Vilmosnak is, aki egy babérral díszített, ezüst fogantyus ébenfa séabotot nyert jutalmul. Várady Margittól is virágosan bucsuztak tisztelői s Szikjai József is babérral vált meg Brassótól.

A nyári szinkör falai között ma már mélységes csend és némaság honol, ha lehet még hinni a csodákban, úgy nincs kizárva, hogy Thália felkent papnői és papjai a jövő évben már kőszínházunk falai közt fognak visszatérni. Ugy legyen.

—r.—

Szerkesztői üzenet.

F. G. Brassó. Ön csodálkozását fejezi ki, hogy míg V. a jutalomjátéka jövedelmét a kecskeméti földrengés károsultjai javára fordította, addig a kecskeméti születésű H. nem tette meg. Megsugjuk önnek, H. a földrengésből kifolyólag 6000 korona kárt szenvedett. Érti most már ?!

APOLLO BIOSKOP

vasárnap és hétfői
október hó 1. 2.

Műsora.

Az aviatikus és hírlapíró felesége. Nagy társadalmi dráma. 1000 méteres hosszú kép. Ujdonság.

Divat mizériák. Humoros.

Ló-sport Richemondban. Látványos.

Don Quiotte. Mese.

Kedden. Szerdán új műsor.

533 szám.
1911 véghr.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszék csődválasztmányának Zeides György vagyonbukott csődügyében 1911. évi július 3-án foganatosított leltározáskor összeírt s a csődleltár 1. 5. 6. 7. 11. 13—15, 16, 19. 20. 27. 29. 31. 33, 35—6, 39. 40. 46. 48. 49. 50. 52. 56. 59. 62—4, 66. 67. 70—80,—82—90 t. a. felvett bórárak, stb. 209 kor. 10 fillér értékben nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverést Kut-utca 11 szám alatt leendő megtartására 1911. évi október hó 5-ik napján a délelőtti 8 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becáron alul is el fognak adatni. Kelt Brassó 1911. szept. hó 27-napján.

Tankó János
kir. bir. végrehajtó.

ifj. PURI FERENCZ

kádármeester, Árvaház-utca 19. sz.

Waidenbacher Tamás utóda

ajánlkozik minden az ő szakmába vágó: úgy kemény mint lágy fából készült munkálatokra.

Javítások pontosan és olcsó árák mellett eszközöltnének. Ugyanitt egy tanonc is felvétetik.

Brassói Népbank Részvénytársaság

az új „Korona” szállodával szemben

Kapu-utca 72 szám alatt.

Alapítotott 1884.

Távbeszélő sz. 195.

Jelzálog által biztosított váltókölcönt folyosít.

Előleget ad értékpapirokra.

Mérsékelt kamat és a legelőnyösebb visszafizetési módokat mellett.

Elfogad betéteket folyószámlára és betéti könyvre a legkedvezőbb kamatláb mellett.

Leszámol és visszleszámítol váltókat és egyéleszámítolásra alkalmas értékeket.

Jelzálog kölcsönt ad földbirtokokra és házakra.

BARTHELMIE GYÖRGY

műszerész

Brassó, Kapu-utca 41. szám
(A Kapu- és Szentjános-utca sarkán)

Író- számoló-, diktáló-, varrógépek, villany- és fizikai szerek, villany-zseblámpák, grammo-phonok, grammophonlemez, tűk, festék-szalagok, szénpapír és mindennemű hozzávalók

különlegességi üzlete.

Finom műszerészeti műhely.

Telefon 380.

Telefon 380.

== Író gé p - i s k o l a . ==

„EVOE“

haj-
csodaszer

bebizonyíthatólag

h a t á s o s !

kopaszság, hajhullás, hámlás elleni szer „Evoe“ erősíti és felfrissíti a fejbőrt, erősíti és elősegíti a haj növekedését. Egy üveg ára, igen kiadós, 5 K. három üveg 12 K. „Evoe“ csoda-crém ránc, vimmerli, redő, bőrtáka ellen. Nagy tégely 4 K. Evoe keleti szépitő-szappan 1 K. Az „Evoe“ társaság óráktára:

Balog J. Wien II/623 Práterstrasse 57.

Hirdetéseket
felvesz a
Kiadóhivatal.

„LOLA“

fésűk és fogke-
fék kaphatók
gyógyszertárak-
ban drogueriákban
és minden jobb
szak-
üzletekben.

KAPHATOK jutányos árak
és feltételek
— mellett —

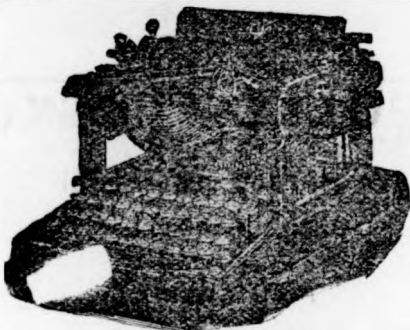
részletfizetésre is

elsőrangú gyártmányú mindenfajta
vartógépek, kerékpárok, fa és vas-
butorok, képek, tükrök, inga- és
zsebórák, aranyemű, szalon-garni-
turák, divánok, matracok, fali- és
futó-szőnyegek, paplanok, minden-
fajta vásznak, köntöskelmék, kész
férfi- és fiuruhák, esetleg mérték
után is készítenek. Nagy választék
nemzeti zászlókban.

SZÖLLÖSY ZS.

Brassó, Kapu-utca 69.

Ügynökök megfelelő fizetés
mellett felvétetnek.

A múlt a múlté,
a jelen és a jövő a
!!! **Smith-Bros** írógépe !!!

Kérjen prospektust
FARAGÓ TESTVÉREK

kizárólagos elárusítótól. Budapest, V Nádor-u.17

Ha szemét óvni akarja, forduljon bizalommal
Kapu-utca 57 sz. alatti

látyszerész intézetéhez.

Mindenki győződjék meg pontos és
szakszerű kiszolgálásról.

Allandó raktár fényképészeti, sebészet-
és elektrotechnikai cikkekben

Szentomoshán Sándor látyszerész
Brassó, Kapu-utca 57.

„Roj“-csiptető minden orron jól tart.

„Ultra“ fényképlemez a legjobb.

„Elastik“ sérvkötő nem nyom.

„Vilhelma“ havikötő a legegészségesebb.
Javitások pontosan és olcsón.

Sötét kamra t. vevőim rendelkezésére áll.

Schmitz József

Műkelme festő és vegyészeti ruha-tisztító intézet.
Közép-utca 12. Fiókház: Kolostor-u. 25.
Fest és tisztít mindennemű férfi, női, gyer-
mek, egyenruhákat napernyőket, csipkéket,
függönyöket, stb. a legolcsóbb árak mellett.

!!!Fehérnemű mosás és fényvasalás !!!

Szép

bársonyvasalást

tanít okleveles tanítónő.

Cím a kiadóhivatalban

Egy 4 elemi iskolát vég-
zett fiu

tanoncúl felvétetik

Kovács P. Pál

Brassó. Katonakórház-tér 1.

E hó 15-én megkezdődött az olcsó elárusítás!
Hol?

Goldmann N. P. utóda cégnél

Lensor 31-33 sz. a. (Cell palota)

Tisztelettel értesitem Brassó város és vidéke n. é. közönségét, hogy Goldmann N. P. cég jó hírnévnek örvendő
kész férfi-, fiu-, és gyermekruha

üzletét előnyös árban megvettem és azt saját tulajdonomban tovább vezetem.

Raktáron csakis jó és elsőrendű anyagból készült árukat tartok, miről a n. é. közönség egyszeri bevásárlásnál is
meggyőződést szerezhet.

Tulhalmozott áruraktáromat apasztani kívánom és így elhatároztam, hogy az üzletem kirakatában is látható
férfi-, fiu-, és gyermekruhákat, továbbá felöltőket és gummiköppenyeket

a lehető legolcsóbb árban fogom elárusítani.

Magamat és üzletemet a t. c. közönség jóindulatába ajánlva, maradtam

teljes tisztelettel

GOLDMANN N. P. utóda

SAMUEL LIPOT

Kérem a cégemre Lensor 31-33 (Cell palota) jól vigyázni, mert a nagy elárusítás kizárólag a Cell palotábanlevő üzletben történik.
Szerződés szerűleg a magyar vasúti alkalmazottak egyedüli szállítója.